

# Schildertips

## Schilderen hout

### Goed onderhoud van hout

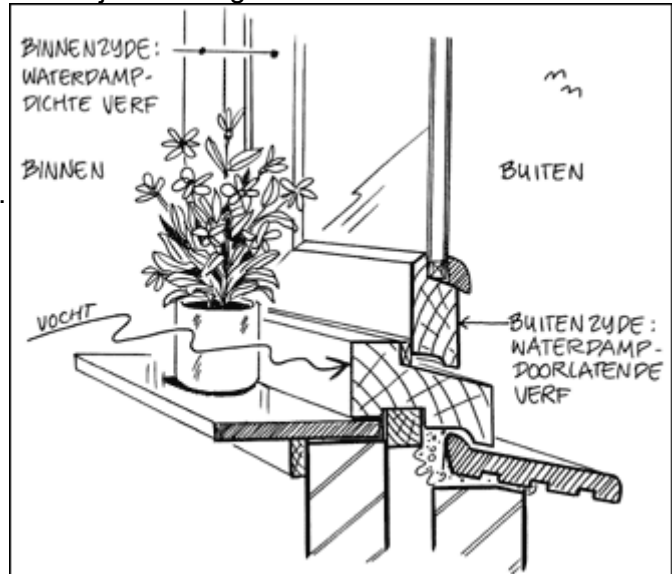
Hout is een van de oudste en meest gebruikte bouwmaterialen. De kwaliteit van hout is zo goed, dat het, mits goed onderhouden, tientallen jaren meegaat.

### Onderhoud van hout binnenshuis

Schilderen van houtwerk is vooral decoratief. Alternatieven voor schilderen met verf zijn watergedragen (natuur)beits of een regelmatige behandeling met was. Het hout van de kozijnen staat aan de buitenzijde bloot aan weer en wind. Daarom moet u het kozijn wel schilderen.

### Onderhoud van hout buitenshuis

Als u eenmaal per jaar de kozijnen goed schoonmaakt met water voorkomt u aantasting van de verf. U kunt bijvoorbeeld bij het ramen zemen de kozijnen meenemen. Verwijder algen, mos, vogel poep en klimplanten.



## Het schilderen van hout

### Scheurtjes of barsten repareren

Scheurtjes of barsten in het hout kunt u opvullen met een houtvulmiddel. Hiervoor kunt u plamuur gebruiken, bijvoorbeeld acryl- of alkydplamuur. Zij worden allebei verkocht onder de naam lakplamuur. Acrylplamuur heeft de voorkeur omdat het water als oplosmiddel heeft. Alkydplamuur bevat organische oplosmiddelen, die bij inademing schadelijk zijn voor uw gezondheid. Houtrot-vuller bevat als bindmiddel epoxy of polyester, stoffen die schadelijk zijn voor het milieu.

### Oude verflagen opschuren

Licht opschuren is meestal voldoende om een gladde ondergrond te krijgen. Stof dat tijdens het schuren vrijkomt, is ongezond om in te ademen. Zet daarom altijd een stofkapje op, maak de verflaag nat en werk met watervast schuurpapier.

### Oude verflagen verwijderen

Als het nodig is om verflagen te verwijderen, dan zijn de meest milieu-vriendelijke technieken föhnen, branden of krabben. Gebruik liever geen afbijtmiddel: deze zijn milieuschadelijk. Wanneer u toch een afbijtmiddel gebruikt, let er dan op dat er geen dichloormethaan en/of methanol in zit. Dit zijn schadelijke oplosmiddelen.

### Schoonmaken van de ondergrond

Voordat u gaat schilderen met verf, moet u de ondergrond schoon, droog en vetvrij maken. Schoonmaken en ontvetten doet u eenvoudig met een mengsel van zeep en soda. Ammonia is zeer ongezond om in te ademen en ook niet nodig. Er zijn ook milieuvriendelijke verfreinigers op basis van dennenhars en op basis van zeep verkrijgbaar bij doe-het-zelfzaken en verfspecialzaken.

Voordat u met schilderen begint, moet de ondergrond nog zeer goed worden afgenomen met schoon water.

### **Kwasten en rollers**

Is u verf met oplosmiddelen gebruikt, moet u de kwasten en de rollers schoonmaken met een schadelijk oplosmiddel (ook bij natuurverf!). U kunt daarom beter wegwerpkwasten en wegwerprollers gebruiken. Wegwerprollers en kwasten moeten bij het chemisch afval (KCA). Ook waterverdunbare verf (of acrylaatverf of acrylverf) en beits bevat stoffen die schadelijk zijn voor het milieu. Spoel kwasten of rollers daarom nooit uit onder de kraan. Maak ze schoon in een potje met water. Het water laat u verdampen. Het bezinksel, de verf, hoort bij het chemisch afval (KCA). Tijdens pauzes kunt u de kwasten uitknijpen en gewoon in een laagje water zetten, 'overnachten' kan in een plastic zakje of in aluminiumfolie op een koele plek.

### **Restjes verf en ander afval**

Alle verfafval, zoals verf-resten, gebruikte doeken, kwasten en rollers, en verfschilfers hoort bij het chemisch afval (KCA). Ook afval van natuurverf en van acrylverf (of acrylaatverf of waterverdunbare verf)! Als er nog een restje verf in het verblik zit, kunt u plasticfolie op de verf leggen. Zo kunt u de verf bewaren zonder dat er een vel op komt. Gebruikte terpentijn kunt u een tijdje in een gesloten potje laten staan. Verfdeeltjes zinken dan naar de bodem. Er bestaat ook een snellere methode: giet de gebruikte terpentijn door een koffiefilterzakje en zeef zo de verfresten uit de terpentijn. De terpentijn is opnieuw bruikbaar en de verfresten moeten bij het chemisch afval (KCA).

### **Kies de goede verfsoort**

Bij het overschilderen kunt u in principe het beste dezelfde verf- en beitssoort en hetzelfde merk gebruiken, als dat tenminste een milieuverantwoorde soort is. Bij de keuze van de verf- of beitssoort kunt u letten op het gehalte aan organische oplosmiddelen; deze zijn slecht voor uw gezondheid en het milieu. Zeker als u binnen verft, is het belangrijk om een verfsoort te kiezen met geen of weinig organische oplosmiddelen. Als u deze stoffen inademt, is dat schadelijk voor uw gezondheid. Professionele schilders gebruiken binnen uitsluitend nog oplosmiddelarme verfsoorten.

Traditionele alkydverf bevat veel oplosmiddelen. High solid, acrylverf (of acrylaatverf of waterverdunbare verf), waterverdunbare beits, hybrideverf en natuurverf bevatten minder oplosmiddelen.



Let wel op: u kunt niet alle verfsoorten over elkaar heen aanbrengen!

- Acrylverf kan over alkydverf, high solid en natuurverf.
- High solid en alkydverf kunnen wel over natuurverf, maar niet over acrylverf.
- Hybrideverf kan over alkydverf, acrylverf en natuurverf.
- Natuurverf kan wel over alkydverf, maar niet over acrylverf en hybrideverf.

Bij twijfel kunt u het beste eerst een klein stukje uitproberen.

### **High solid**

High solid is een alkydverf, met veel minder oplosmiddel dan de traditionele alkydverf. Alkydverf wordt verdund met synthetische verdunners, zoals terpentijn, thinner en wasbenzine. Deze bestaan voornamelijk uit organische koolwaterstoffen, die schadelijk zijn voor gezondheid en milieu.

Sinds kort bestaat er ook 'groene' of 'aromatenvrije' terpentine, met minder schadelijke oplosmiddelen. High solid kan worden aangebracht met roller of kwast. High solids dekken beter en vloeien minder dan de alkydverven met meer oplosmiddelen. De verf is stofdroog na circa 4 uur, en overschilderbaar na ongeveer 16 uur. In een koude omgeving is de droogtijd langer. U kunt high solid niet over acrylverf heen aanbrengen. Is het hout met acrylverf geschilderd dan moet u die verflaag eerst verwijderen.

High solid is anderhalf keer zo duur als andere alkydverf, maar dekt beter ('buiten kwaliteit'). U heeft minder verf nodig, waardoor u uiteindelijk goedkoper uit bent.

### **Acrylverf**

Acrylverf, ook wel acrylaatverf of waterverdunbare verf genoemd, bevat water als oplosmiddel. Acrylverf kan dus worden verdund met water. De verf wordt aangebracht met een speciale acrylroller of -kwast. Tijdens het schilderen mag het niet te koud zijn, bij voorkeur niet kouder dan 10 graden C. Acrylverf droogt snel. Het schilderwerk is stofdroog na 1 uur, en overschilderbaar na circa 4 uur (bij 20 graden C). Echt goed hard is de verf pas na 7 dagen. De eerste week is het oppervlak daardoor krasgevoelig. Acrylverf verkleurt minder snel dan alkydverf en behoudt zijn glans beter.

Sommige weekmakers, die bijvoorbeeld in de kunststof PVC zitten, beschadigen acrylverf. Als bijvoorbeeld een tochtstrip van PVC in aanraking komt met geverfd hout, wordt de verflaag zacht en kleverig. Contact met de kunststof EPDM (kunstrubber, onder andere gebruikt als dakbedekking) verkleurt de verf. Ook polysulfidekit en acrylverf verdragen elkaar niet. Let er daarom bij de aankoop van kunststof op dat het acrylaatresistent (AR) is, dan heeft u bij het schilderen nergens last van.

### **Hybrideverf**

Hybrideverf is een mengvorm van alkydverf en acrylverf. Het oplosmiddel is water.

Hybrideverf kan dus met water worden verdund. De verf kan worden aangebracht met roller of kwast. Hybrideverven zijn zeer makkelijk in het gebruik en geven een goed resultaat. De verf is na ongeveer 16 uur droog.

Op dit moment is hybrideverf vooral verkrijgbaar in tuincentra.

### **Natuurverf**

Natuurverf is gemaakt van natuurlijke grondstoffen. Natuurverf bevat minder oplosmiddel dan de traditionele alkydverf. Maar meer dan high solid, acrylverf en hybride verf. Natuurverf kunt u verdunnen met terpentijn (dat is iets anders dan terpentinel) of citrusolie. Deze verdunners zijn gemaakt van natuurlijke grondstoffen. Ook terpentijn is schadelijk voor gezondheid en milieu.

Natuurverf kunt u aanbrengen met kwast, roller of spuit. De verf is makkelijk in het gebruik. U kunt natuurverf niet over alkydverf of high solid heen aanbrengen. De verf is na 10 uur droog en na 48 uur overschilderbaar. Onder ongunstige omstandigheden (zeer hoge luchtvochtigheid, lage temperatuur) geldt een langere droogtijd. Het is aan te bevelen na ongeveer een maand het verf-oppervlak te reinigen om stof te verwijderen dat zich tijdens de doorhardingsperiode heeft vastgezet. Natuurverf is niet overal verkrijgbaar: op dit moment alleen in natuurvoedingswinkels en sommige verfspecialzaken.

### **Muren afwerken**

U kunt de muren schilderen of afwerken met behang, pleisterwerk of met beplating.

### **Muurverf**

Kiest u ervoor om de muren te schilderen, dan kunt u bij de keuze van de verfsoort rekening houden met uw gezondheid en milieu. Zeker als u binnen verft, is het belangrijk om een verfsoort te kiezen met geen of weinig organische oplosmiddelen. Als u deze stoffen inademt, is dat schadelijk voor uw gezondheid. Professionele schilders gebruiken uitsluitend

nog oplosmiddelarme verfsoorten. Muurverven met weinig of geen oplosmiddelen zijn witkalk, minerale verf (Keim) watergedragen natuurbeits, natuurverf, watergedragen acrylverf of watergedragen latex.

### **Een goede ondergrond**

Voordat u gaat schilderen, moeten oneffenheden in de muren worden weggewerkt. Hiervoor zijn verschillende vulmiddelen verkrijgbaar. U kunt kiezen voor natuurhars, gips of cement, of epoxyhars (2 componenten). De muur moet vetvrij, schoon en droog zijn. Ontvetten kan met een sopje met een afwasmiddel of allesreiniger, met groene zeep en soda of met verfreiniger op basis van dennenhars of op basis van zeep. Hierna moet de ondergrond worden afgenomen met water. Gebruik liever geen ammonia: inademen van ammoniadampe is slecht voor de gezondheid.

### **Behang, pleisterwerk en wandplaten**

Ook als u kiest voor behang, pleisterwerk of wandplaten kunt u rekening houden met uw gezondheid en het milieu:

- Papieren behang is de meest milieubewuste keuze. Er bestaat zelfs behang dat is gemaakt van gerecycled papier! Verder kunt u kiezen voor behang van glasvlies, textiel of acryl. Vinylbehang is gemaakt van PVC; vanuit milieuoogpunt is dat niet de beste keuze.
- Als behanglijm kunt u kiezen voor methylcellulose in poedervorm of kantenklaar aangemaakt. Oplosmiddelhoudende lijm of PVA-lijm kunt u beter niet toepassen, omdat er tijdens het behangen stoffen vrijkomen die bij inademing schadelijk zijn voor uw gezondheid.
- Voor pleisterwerk is rogips een goede keuze. Dit is de meest verkochte gipssoort. Rogips is gemaakt van afval dat vrijkomt bij elektriciteitscentrales. Het is een schoon materiaal, niet schadelijk voor de gezondheid en, omdat het gemaakt wordt van afval, ook een milieubewuste keuze. Kalkmortel is een alternatief.
- Wilt u beplating aanbrengen, dan zijn grenen of vuren schroten een goede keuze. Hardboard met een kunststoflaag (decowall) en MDF-panelen zijn een alternatief. Sierbeplating van vinyl-schroten is gemaakt van PVC. Vanuit milieuoogpunt is dat niet de beste keuze, net zo min als schroten van tropisch hardhout.

### **Voor u gaat behangen**

Als u gaat behangen moet de muur vetvrij, schoon en droog zijn. Ontvetten kan met een sopje van afwasmiddel of allesreiniger, groene zeep en soda of met verfreiniger op basis van dennenhars of op basis van zeep. Hierna moet de ondergrond worden afgenomen met water. Gebruik liever geen ammonia: inademen van ammoniadampe is slecht voor de gezondheid.

### **Als de muren vochtig zijn**

In een nieuwe woning kunnen de muren nog vochtig zijn. Dit is meestal het gevolg van bouwvocht, en dit is normaal. U moet de eerste maanden daarom goed stoken en ventileren. Zijn de muren erg vochtig, dan kunt u beter wachten met het aanbrengen van (dure) wandafwerking. Als de muren steeds terugkerende vochtplekken vertonen, moet u de oorzaak (laten) achterhalen en wegnemen. Doorslaand of optrekkend vocht kunnen de oorzaak zijn, of te weinig ventilatie.